

Téma 5:

Principy navrhování stavebních konstrukcí

- Metody pro navrhování stavebních konstrukcí
- Eurokódy pro navrhování stavebních konstrukcí, mezní stavy
- Zatížení stavebních konstrukcí
- Pravděpodobnostní posudek spolehlivosti nosných konstrukcí

Spolehlivost stavebních konstrukcí

Spolehlivost je obecně definovaná jako **vlastnost věci sloužit účelu, pro který byla zhotovena.**

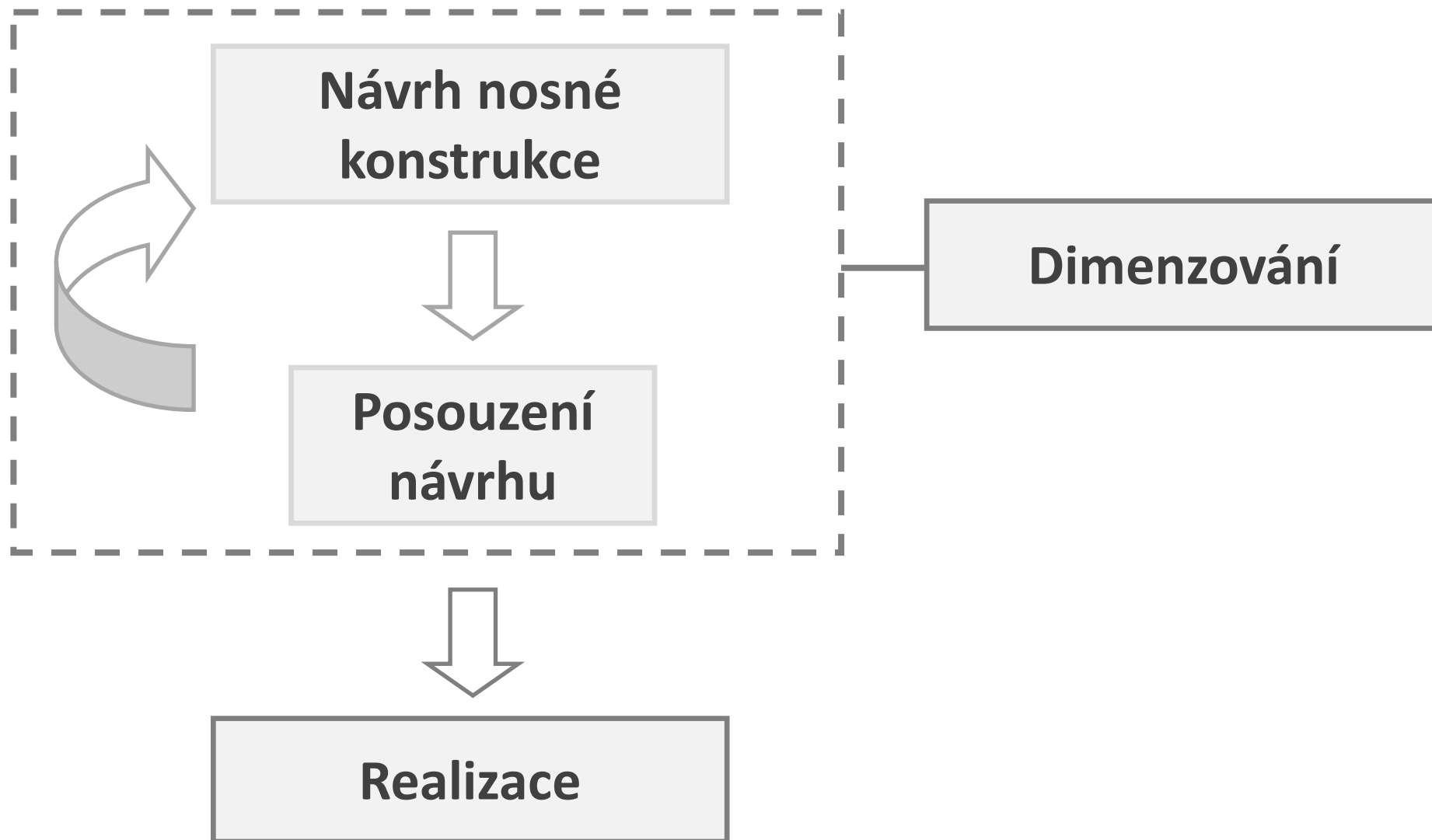
Spolehlivost konstrukce nebo **nosného prvku** – schopnost plnit stanovené požadavky za určených podmínek během návrhové životnosti:

- **Bezpečnost,**
- **Hospodárnost,**
- **Životnost (trvanlivost) a použitelnost** dílců a soustav navrhované nebo posuzované konstrukce.

Foto: doc. Ing. Karel Kubečka, Ph.D.

Princip navrhování stavebních konstrukcí

Metody pro navrhování stavebních konstrukcí

Způsob zahrnutí nejistot a zajištění **spolehlivosti konstrukcí** při navrhování se neustále vyvíjí v úzké závislosti na dostupných **experimentálních** i **teoretických poznacích** v oblasti stavební mechaniky, teoretické pružnosti a matematické statistiky.

Vývoj různých **metod pro navrhování stavebních konstrukcí** se postupně ustálil na třech všeobecně používaných metodách, které se v různých modifikacích uplatňují v normách pro navrhování konstrukcí dodnes:

- a) **Metoda dovolených namáhání,**
- b) **Metoda stupně bezpečnosti,**
- c) **Metoda mezních stavů.**

Přijatelné meze požadavků na bezpečnost a provozuschopnost před vznikem poruchy se nazývají **mezní stav**.

Metoda dovolených namáhání

Metoda dovolených namáhání: První celosvětově rozšířená metoda pro navrhování stavebních konstrukcí. Vychází z podmínky, že **napětí** σ v konstrukci – účinek provozního zatížení, je menší než **dovolené namáhání materiálu** σ_{dov} dělené součinitelem μ :

$$\sigma \leq \frac{\sigma_{dov}}{\mu}$$

Součinitel μ byl určen s ohledem na **nejistoty** při stanovení účinku zatížení i odolnosti materiálu, a má tedy s dostatečnou zárukou zajistit **spolehlivost** celé konstrukce.

Hlavní nedostatky: Nemožnost individuálního přihlédnutí k nejistotám jednotlivých základních veličin a výpočtových modelů pro stanovení účinku zatížení i odolnosti konstrukce.

Metoda stupně bezpečnosti

Metoda stupně bezpečnosti: Druhá všeobecně rozšířená metoda pro navrhování stavebních konstrukcí (např. u betonových konstrukcí), zaváděná po II. světové válce.

Metoda vycházela z podmínky: $s = \frac{\bar{R}}{\bar{S}} > s_0$

Metoda lépe vystihuje chování nosného prvku. Kritérium porovnává odolnost průřezu $\bar{R}$ a účinek zatížení $\bar{S}$. **Stupeň bezpečnosti** s_0 je předepsán odlišnými hodnotami pro různé způsoby namáhání.

Hlavní nedostatek: Nemožnost přihlédnout k nejistotám jednotlivých základních veličin a teoretických modelů (stejně jako u metody dovolených namáhání).

Metoda mezních stavů

Metoda mezních stavů: Do praxe zaváděna přibližně v polovině minulého století (v ČR od počátku 60.let, prof. Hruban).

Hangár „F“ Ruzyně - první hala v ČR, která byla navržena podle metody mezních stavů (1966, M. Horák)

Konrád Jaroslav HRUBAN
(1893 - 1977)

Hlavní přínosy:

- Progresivní přístup k hodnocení **jednotlivých nahodile proměnných veličin**, které vstupují do podmínek spolehlivosti,
- Komplexní pohled na soubor **kritérií únosnosti a použitelnosti**, opírajících se o statistiku a pravděpodobnostní počet.

Metoda mezních stavů

Spolehlivost konstrukce se ověřuje pomocí **dílčích součinitelů spolehlivosti** (metoda dílčích součinitelů spolehlivosti - polopravděpodobnostní metoda).

Konstrukce ztrácí spolehlivost jestliže překročí některý z mezních stavů:

- **Mezní stav únosnosti,**
- **Mezní stav použitelnosti.**

Metoda mezních stavů se používá v **Eurokódech**.

Eurokód 3: Navrhování ocelových konstrukcí -
Část 1-1: Obecná pravidla a pravidla
pro pozemní stavby

ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA
ICS 91.010.30, 91.080.10

2006

Eurokód 3: Navrhování ocelových konstrukcí –
Část 1-1: Obecná pravidla a pravidla pro pozemní
stavby

ČSN
EN 1993-1-1

73 1401

Eurocode 3: Design of steel structures – Part 1-1: General rules and rules for buildings

Eurocode 3: Calcul des structures en acier – Partie 1-1: Règles générales et règles pour les bâtiments

Eurocode 3: Bemessung und Konstruktion von Stahlbauten – Teil 1-1: Allgemeine Bemessungsregeln und Regeln für den Hochbau

Tato norma je českou verzí evropské normy EN 1993-1-1:2005 včetně její opravy EN 1993-1-1:2005/AC:2006. Překlad byl zajištěn Českým normalizačním institutem. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the European Standard EN 1993-1-1:2005 including its Corrigendum EN 1993-1-1:2005/AC:2006. It was translated by Czech Standards Institute. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

Touto normou se nahrazuje ČSN EN 1993-1-1 (73 1401) ze srpna 2005.

© Český normalizační institut, 2006
Podle zákona č. 22/1997 Sb. smí být české technické normy rozmnožovány
a rozšiřovány jen se souhlasem Českého normalizačního institutu.

Eurokódy pro navrhování konstrukcí

ČSN EN 1990 Eurokód: Zásady navrhování konstrukcí

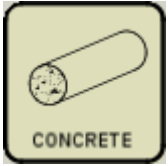
ČSN EN 1991 Eurokód 1: Zatížení konstrukcí

- ČSN EN 1991-1-1 Obecná zatížení - Objemové tíhy, vlastní tíha a užitná zatížení pozemních staveb
- ČSN EN 1991-1-2 Obecná zatížení - Zatížení konstrukcí vystavených účinkům požáru
- ČSN EN 1991-1-3 Obecná zatížení - Zatížení sněhem
- ČSN EN 1991-1-4 Obecná zatížení - Zatížení větrem
- ČSN EN 1991-1-5 Obecná zatížení - Zatížení teplotou
- ČSN EN 1991-1-6 Obecná zatížení - Zatížení během provádění
- ČSN EN 1991-1-7 Obecná zatížení - Mimořádná zatížení
- ČSN EN 1991-2 Zatížení mostů dopravou
- ČSN EN 1991-3 Zatížení od jeřábů a strojního vybavení
- ČSN EN 1991-4 Zatížení zásobníků a nádrží

Eurokódy pro navrhování konstrukcí

Soubor celkem **57 evropských norem** pro navrhování konstrukcí

ČSN EN 1992 Eurokód 2: Navrhování betonových konstrukcí

ČSN EN 1993 Eurokód 3: Navrhování ocelových konstrukcí

ČSN EN 1994 Eurokód 4: Navrhování spřažených ocelobetonových konstrukcí

ČSN EN 1995 Eurokód 5: Navrhování dřevěných konstrukcí

ČSN EN 1996 Eurokód 6: Navrhování zděných konstrukcí

ČSN EN 1997 Eurokód 7: Navrhování geotechnických konstrukcí

ČSN EN 1998 Eurokód 8: Navrhování konstrukcí odolných proti zemětřesení

ČSN EN 1999 Eurokód 9: Navrhování hliníkových konstrukcí

Mezní stav únosnosti

Překročení mezního stavu únosnosti má za následek **porušení konstrukce** a většinou vyvolá potřebu významné opravy nebo odstranění konstrukce:

- Úplné nebo částečné **zřícení** (kolaps),
- **Porušení celistvosti prvků** (zlomení, přetržení),
- **Ztráta stability** jako celku (překlopení opěrné zdi, sesuv objektu).

Nahodile proměnné veličiny

Náhodnost se uplatňuje u každé části nosného systému, zejména u:

Konstrukce:

- vlastnosti materiálu
- geometrické nepřesnosti (imperfekce, průřezové charakteristiky)

Zatížení:

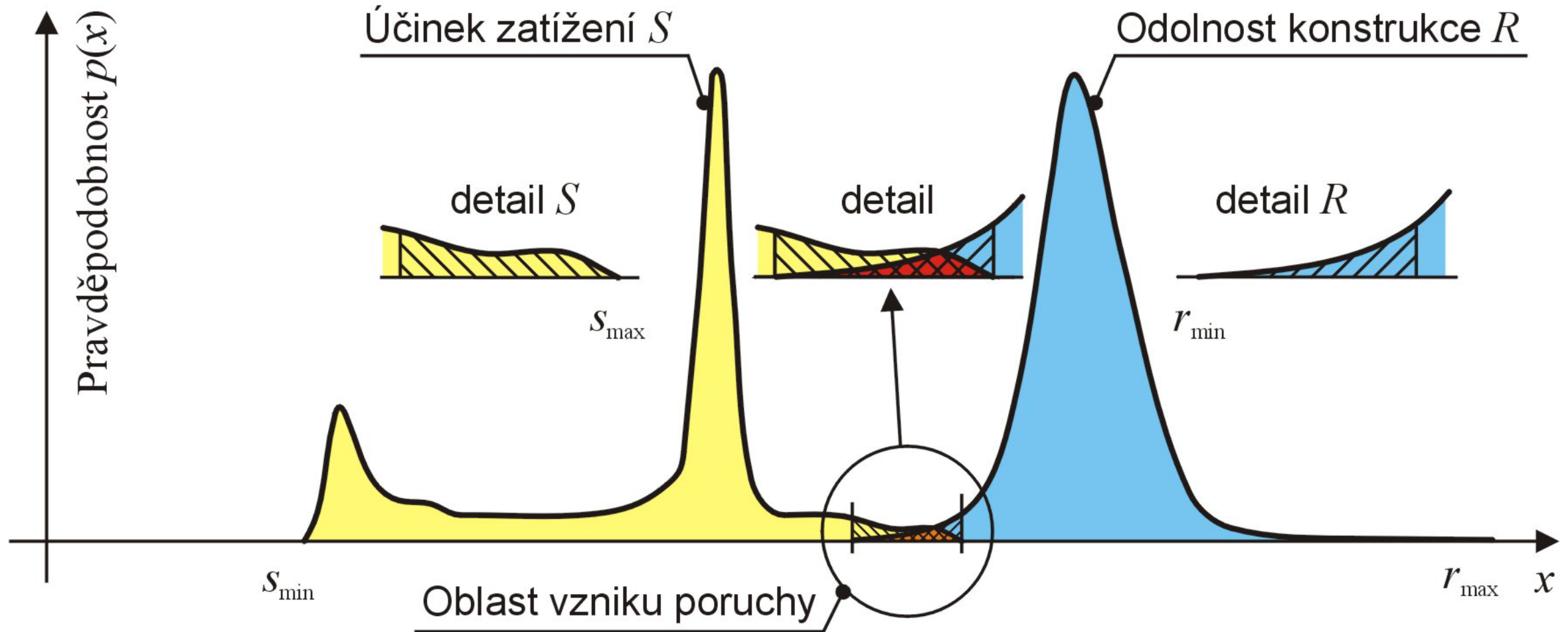
- stálé zatížení
- užitné zatížení
- klimatická zatížení (vítr, sníh)

Prostředí:

- vlhkost (koroze)

Mezní stav únosnosti

Dílčí součinitele spolehlivosti

- Snížení pravděpodobnosti překročení mezního stavu únosnosti se provádí úpravou **charakteristických hodnot** zatížení a vlastností materiálu, tedy zaváděním **návrhových hodnot**, s využitím **dílčích součinitelů spolehlivosti** γ :

$$\gamma \geq 1$$

$$E_d = E_k \cdot \gamma$$

$$R_d = \frac{R_k}{\gamma_M}$$

- **Charakteristické hodnoty** základních veličin (zatížení, geometrické a materiálové vlastnosti) jsou odvozeny ze statistických charakteristik těchto veličin.
- Metodika výpočtu se podle EC zavádí v celé EU, ale některé číselné hodnoty se volí v každé zemi individuálně – **Národní předmluva** a **Národní příloha**.

Dílčí součinitele spolehlivosti

Dílčí součinitele spolehlivosti γ lze získat:

- **Kalibrací** těchto součinitelů na základě:
  - dlouhodobých zkušeností ze stavební praxe,
  - srovnáním s národními normami,
  - porovnávacími analýzami včetně pravděpodobnostních postupů, které se opírají o pravděpodobnostní metody teorie spolehlivosti.
- **Statistickým vyhodnocením** experimentálních údajů a zkoušek.

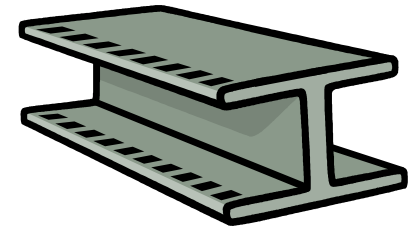
Dílčí součinitele spolehlivosti

Pevnost materiálu se rozlišuje **charakteristická** f_k a **návrhová** f_d (design).

$$f_d = \frac{f_k}{\gamma_M}$$

γ_M ... dílčí součinitel vlastností materiálu

$$\gamma \geq 1$$

Ocel $f_k = f_y$

f_y ... napětí na mezi kluzu, f_u ... pevnost na mezi únosnosti

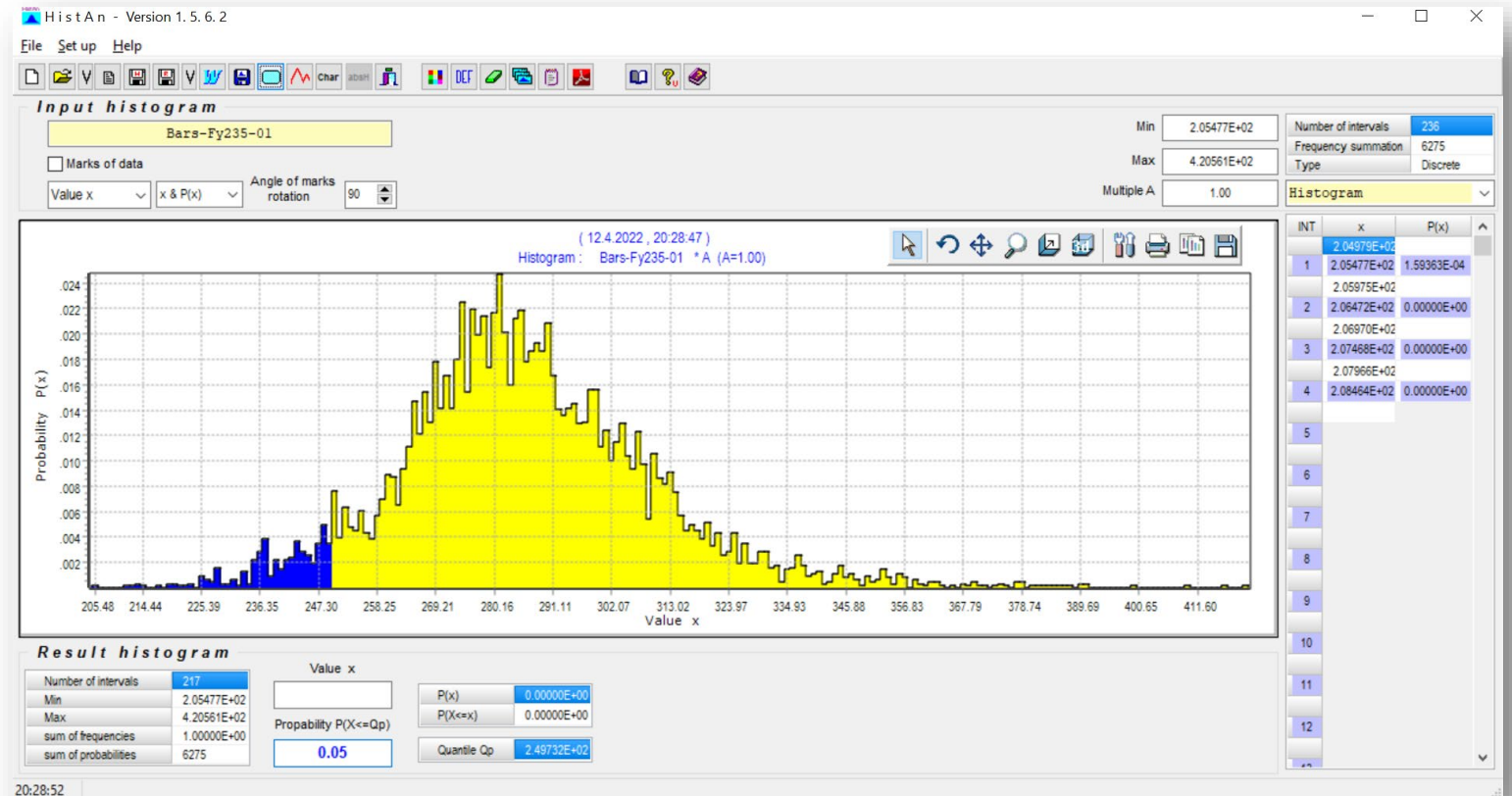
Pevnostní třída	γ_M			$t \leq 40$ mm		40 mm $< t \leq 80$ mm	
	ČSN 731401	P ENV 1993-1-1	ČSN EN 1993-1-1	f_{yk} [MPa]	f_{uk} [MPa]	f_{yk} [MPa]	f_{uk} [MPa]
S235	1,10	1,15	1,00	235	360	215	360
S275	1,15	1,15	1,00	275	430	255	410
S355	1,20	1,15	1,00	355	490	335	470
S450			1,00	440	550	410	550

Dílčí součinitele spolehlivosti

Pevnost oceli f_k je v normách vyjádřena **charakteristickou hodnotou**, kterou lze získat např. podrobnou analýzou **histogramu** meze kluzu oceli S235 pomocí **pětiprocentního kvantilu** $x_{0,05}$ (výsledný kvantil $x_{0,05} = 249,732$ MPa).

Pracovní plocha programu **HistAn**

Dílčí součinitele spolehlivosti

Dřevo

$$f_d = k_{\text{mod}} \cdot \frac{f_k}{\gamma_M}$$

γ_M ... **dílčí součinitel vlastnosti materiálu**
(např. pro rostlé dřevo 1,30)

k_{mod} ... **modifikační součinitel** zohledňující vliv
trvání zatížení a vlhkosti

Například: Pro rostlé dřevo a střednědobé zatížení ve třídě provozu 1 a 2 je hodnota **modifikačního součinitele** $k_{\text{mod}} = 0,8$.

Dílčí součinitel vlastnosti materiálu pro dřevo γ_M se volí 1,2 pro překližku a OSB, 1,25 pro lepené lamelové dřevo a 1,3 pro rostlé dřevo, třískové a vláknité desky.

Dílčí součinitele spolehlivosti

Beton

γ_c ... **dílčí součinitel materiálu** pro beton 1,50

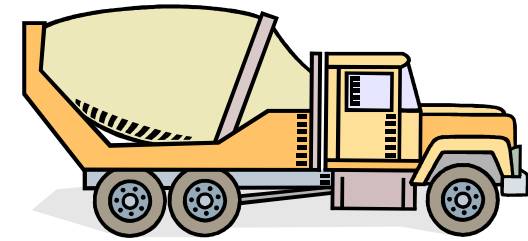
f_k ... závisí na třídě betonu

f_c ... **pevnost betonu v tlaku**

f_t ... **pevnost betonu v tahu**

$$f_{ck} = 25 \text{ MPa}$$

$$f_{tk} = 1,8 \text{ MPa}$$

Například pro **C25/30**:

$$f_{cd} = \frac{25}{1,5} = 16, \bar{6} \text{ MPa}$$

Podmínka spolehlivosti pro **mezní stav únosnosti**: na úrovni vnitřních sil.

Indexy: E_d ... návrhové hodnoty účinků zatížení, R_d ... návrhové hodnoty odolnosti konstrukce

$$N_{Ed} \leq N_{Rd}$$

$$V_{Ed} \leq V_{Rd}$$

$$M_{Ed} \leq M_{Rd}$$

$$T_{Ed} \leq T_{Rd}$$

$$\frac{N_{Ed}}{N_{Rd}} \leq 1$$

$$\frac{V_{Ed}}{V_{Rd}} \leq 1$$

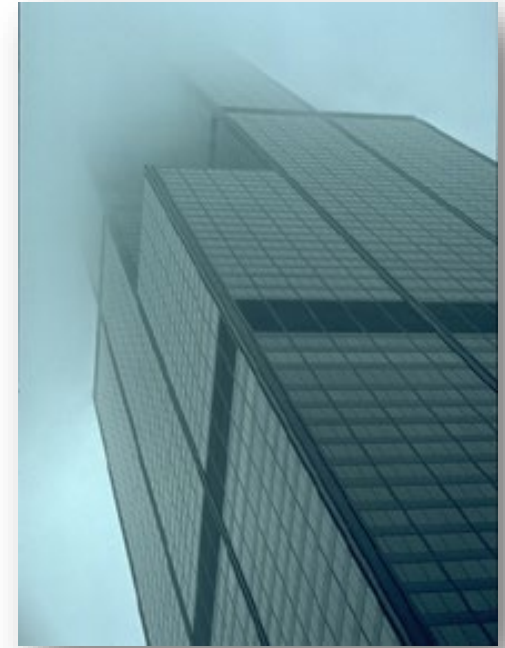
$$\frac{M_{Ed}}{M_{Rd}} \leq 1$$

$$\frac{T_{Ed}}{T_{Rd}} \leq 1$$

Zatížení stavebních konstrukcí

Rozdělení zatížení:

- a) **silové** - vnější síly a momenty
  - b) **deformační** - oteplení, sedání, poddolování, nelze řešit s předpokladem dokonale tuhé konstrukce
-
- a) **statické** - velikost, směr a umístění sil se v čase nemění, např. zatížení obytných budov
  - b) **dynamické** - vyvoláno rychlou změnou velikosti, polohy nebo směru sil, vede k rozkmitání konstrukce, např. zatížení mostů jedoucimi vozidly
-
- a) **deterministické** - vlastnosti jednoznačně vymezeny normou, např. měrné tíhy staviv
  - b) **stochastické** (pravděpodobnostní přístup) - velikost zatížení není předepsáno jednou hodnotou, nýbrž pravděpodobnostní funkcí

Zatížení stavebních konstrukcí

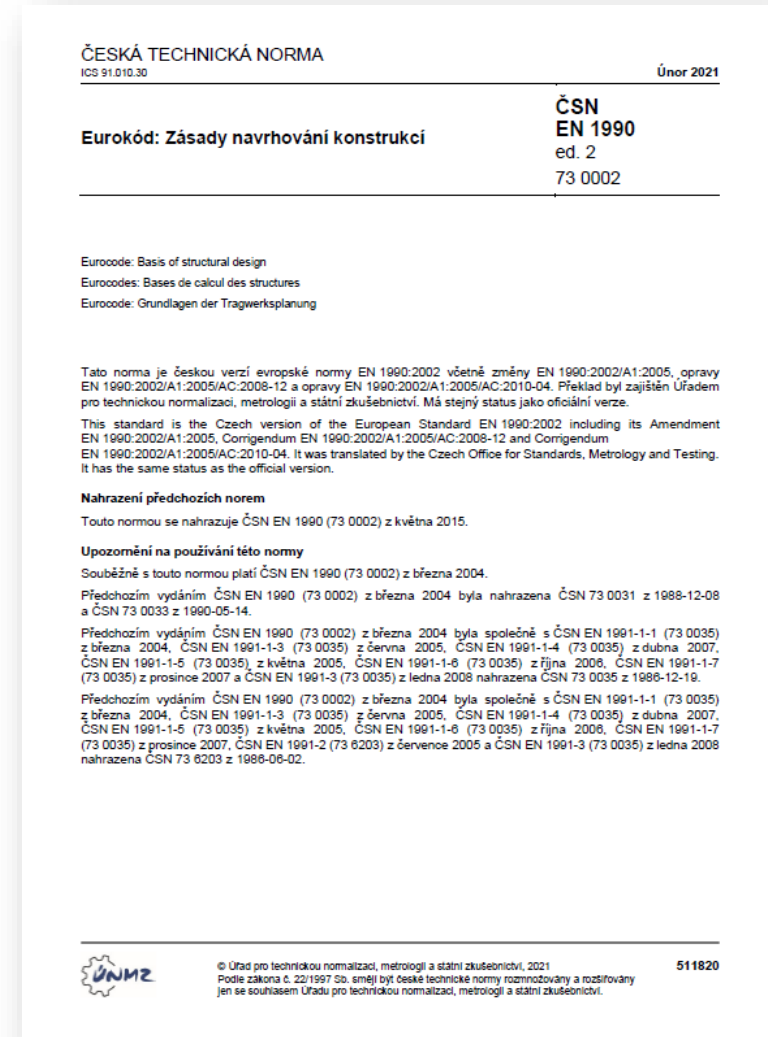
Klasifikace zatížení podle ČSN EN 1990:

Zatížení se musí klasifikovat podle jejich proměnnosti v čase:

- **Stálá zatížení (G)**, např. vlastní tíha konstrukcí, pevné vybavení, obrusná vrstva vozovky a nepřímá zatížení způsobená smršťováním a nerovnoměrným sedáním;
- **Proměnná zatížení (Q)**, např. užitná zatížení stropních konstrukcí, nosníků a střech budov, zatížení větrem nebo sněhem;
- **Mimořádná zatížení (A)**, např. výbuchy nebo nárazy vozidel.

ČSN EN 1990:

Eurokód: Zásady navrhování konstrukcí

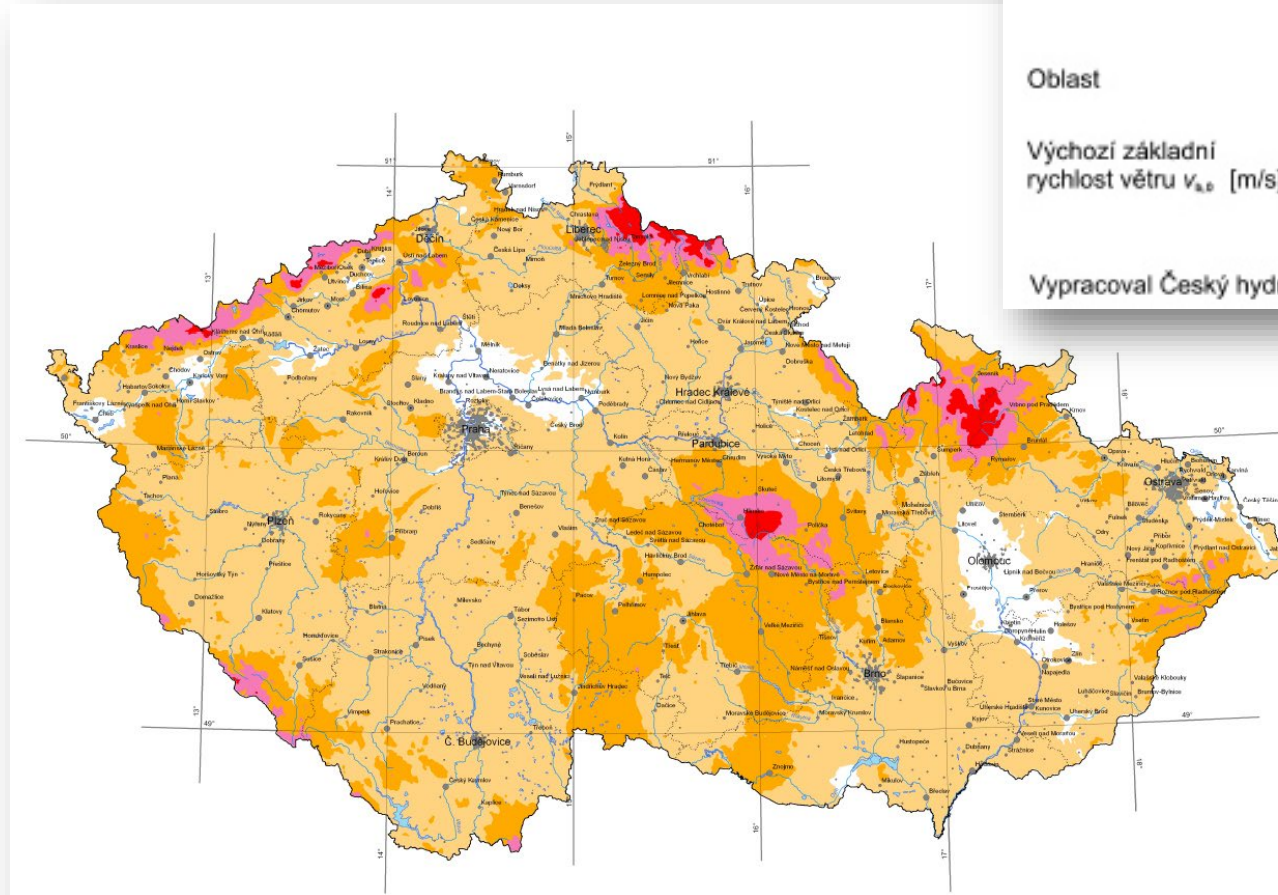

Zatížení stavebních konstrukcí, Vítr

Proměnné zatížení – rovnoměrně rozložené **kolmo** k povrchu konstrukce [kN/m^2]

Výchozí údaj pro určení zatížení: **Základní rychlost větru** - charakteristická desetiminutová střední rychlost větru, nezávislá na směru větru a ročním období, ve výšce 10 m nad zemí v terénu bez překážek.

Data z let **1961 až 2000** - výsledky měření z **46 stanic ČHMÚ** a několika zahraničních stanic.

ČSN EN 1991-1-4:2007
MAPA VĚTRNÝCH OBLASTÍ NA ÚZEMÍ ČR

Oblast

Výchozí základní rychlost větru $v_{k,0}$ [m/s]

I	II	III	IV	V
22,5	25	27,5	30	36 ^{*)}

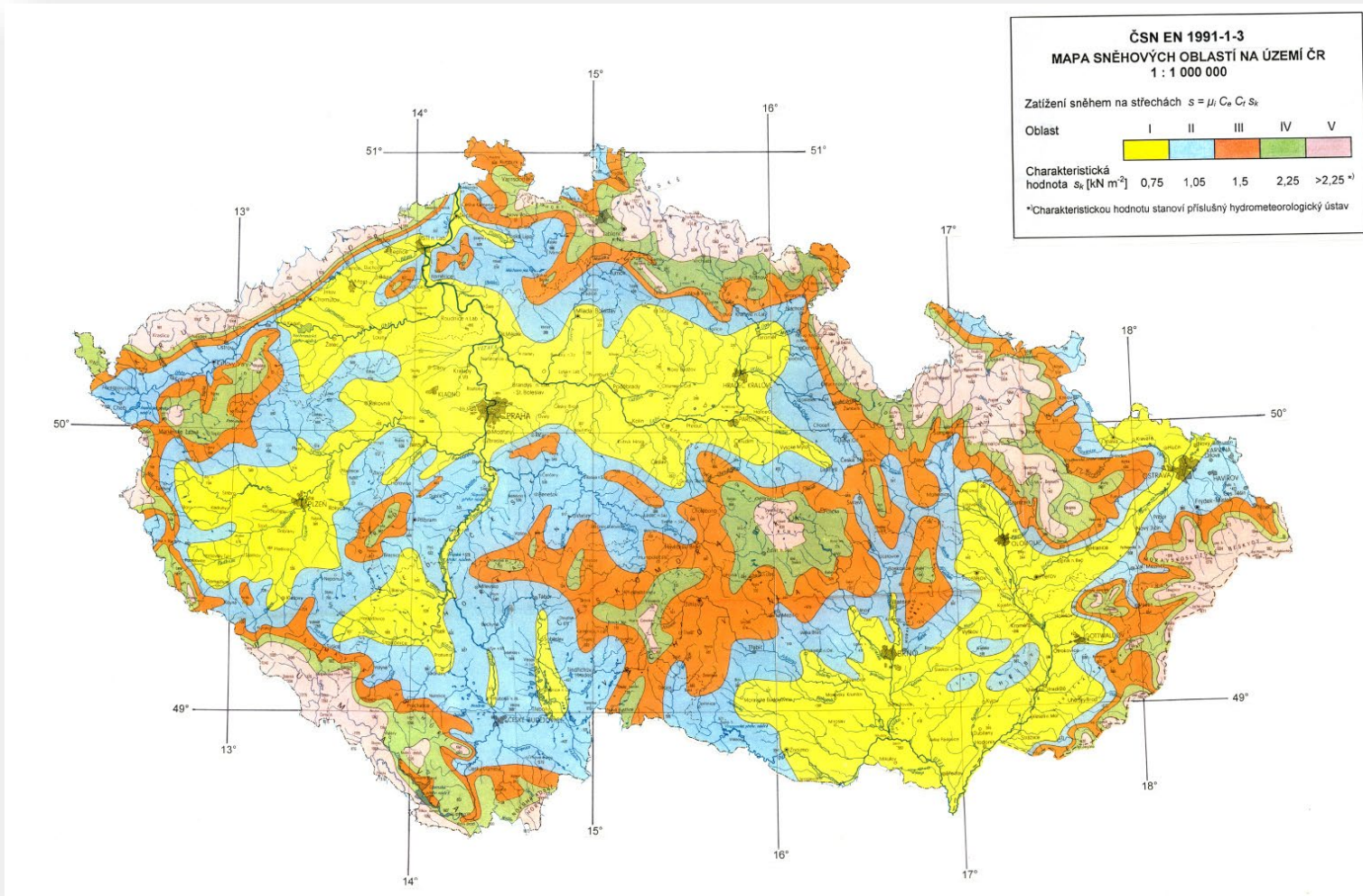
*) Charakteristickou hodnotu určí příslušná pobočka Českého hydrometeorologického ústavu

Vypracoval Český hydrometeorologický ústav v roce 2006

Mapa větrných oblastí na území České republiky podle **ČSN EN 1991-1-4**

Zatížení stavebních konstrukcí, Sníh

Proměnné zatížení – rovnoměrně rozložené do půdorysné plochy [kN/m²]

Data z let **1961 až 2009**

Digitální mapa:

<https://clima-maps.info/snehovamapa/>

Mapa sněhových oblastí na území České republiky podle **ČSN EN 1991-1-3**

Characteristické a návrhové hodnoty zatížení

Charakteristická hodnota zatížení F_k : předpokládané skutečné, normami stanovené zatížení.

Návrhová hodnota zatížení F_d : charakteristická hodnota zatížení se vynásobí dílčím součinitelem zatížení γ , který předepisuje norma.

$$F_d = F_k \cdot \gamma \quad \gamma \geq 1$$

Dílčí součinitele zatížení podle ČSN EN 1990

γ_G	1,35
γ_Q	1,50

γ_G ... dílčí součinitel **stálého zatížení**

γ_Q ... dílčí součinitel **proměnného zatížení**

Kombinace zatěžovacích stavů, nejúčinnější kombinace – extrémní hodnoty výsledných statických veličin.

Příklad výpočtu kombinace zatížení

Zatěžovací údaje:

Zatížení	Charakteristická hodnota [kN]	Dílní součinitel zatížení γ	Návrhová hodnota [kN]
Stálé zatížení	59,26	1,35	80,00
Dlouhodobé nahodilé	195,67	1,5	293,50
Krátkodobé nahodilé	53,33	1,5	80,00
Vítr	46,67	1,5	70,00
Sníh	26,67	1,5	40,00

Kombinace zatížení:

Součinitel kombinace ψ_0	0,7
Výsledná kombinace zatížení F_d [kN]	506,50

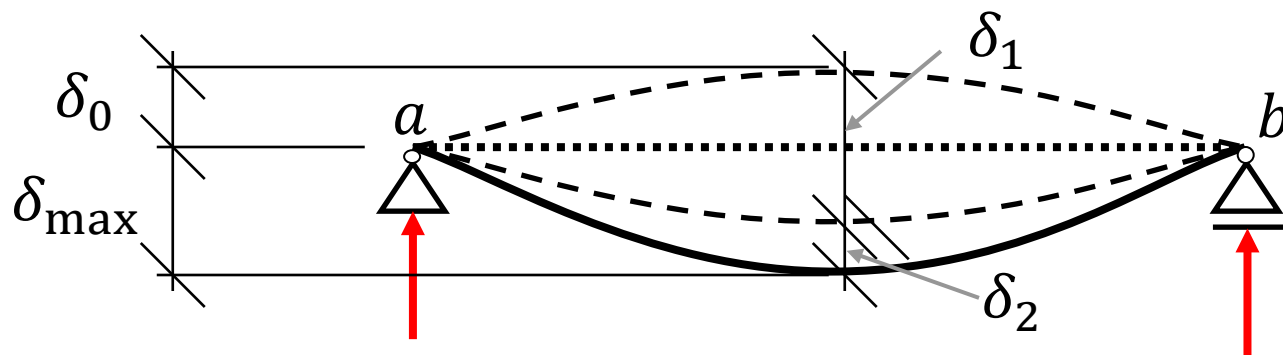
Vztah pro určení **kombinace zatížení** podle ČSN EN 1990:

$$F_d = \sum_j \gamma_{G,j} \cdot G_{k,j} + \gamma_{Q,1} \cdot Q_{k,1} + \sum_{i>1} \gamma_{Q,i} \cdot \psi_{0,i} \cdot Q_{k,i}$$

Mezní stav použitelnosti

Mezní stavy použitelnosti se týkají funkce konstrukce nebo nosných prvků za běžného užívání, pohody osob a vzhledu stavby. Posudek spolehlivosti se zaměřuje na **vznik nadměrných deformací** (např. průhyb, protažení) nebo nepříjemných vibrací a jiných dynamických stavů konstrukce. Přetvoření se posuzuje na účinky **charakteristického zatížení!**

Definování svislých průhybů podle ČSN EN 1993-1-1

$$\delta_{\max} = \delta_1 + \delta_2 - \delta_0$$

δ_0 ... nadvýšení nosníku v nezatíženém stavu

δ_1 ... průhyb nosníku od stálých zatížení bezprostředně po zatížení

δ_2 ... součet průhybů nosníku od proměnných zatížení a časový nárůst průhybu od stálých zatížení (**beton** - dotvarování a smršťování, **dřevo**)

$\delta_{\max}$ ... největší průhyb vztažený k přímce spojující podpory (celkový průhyb bez nadvýšení)

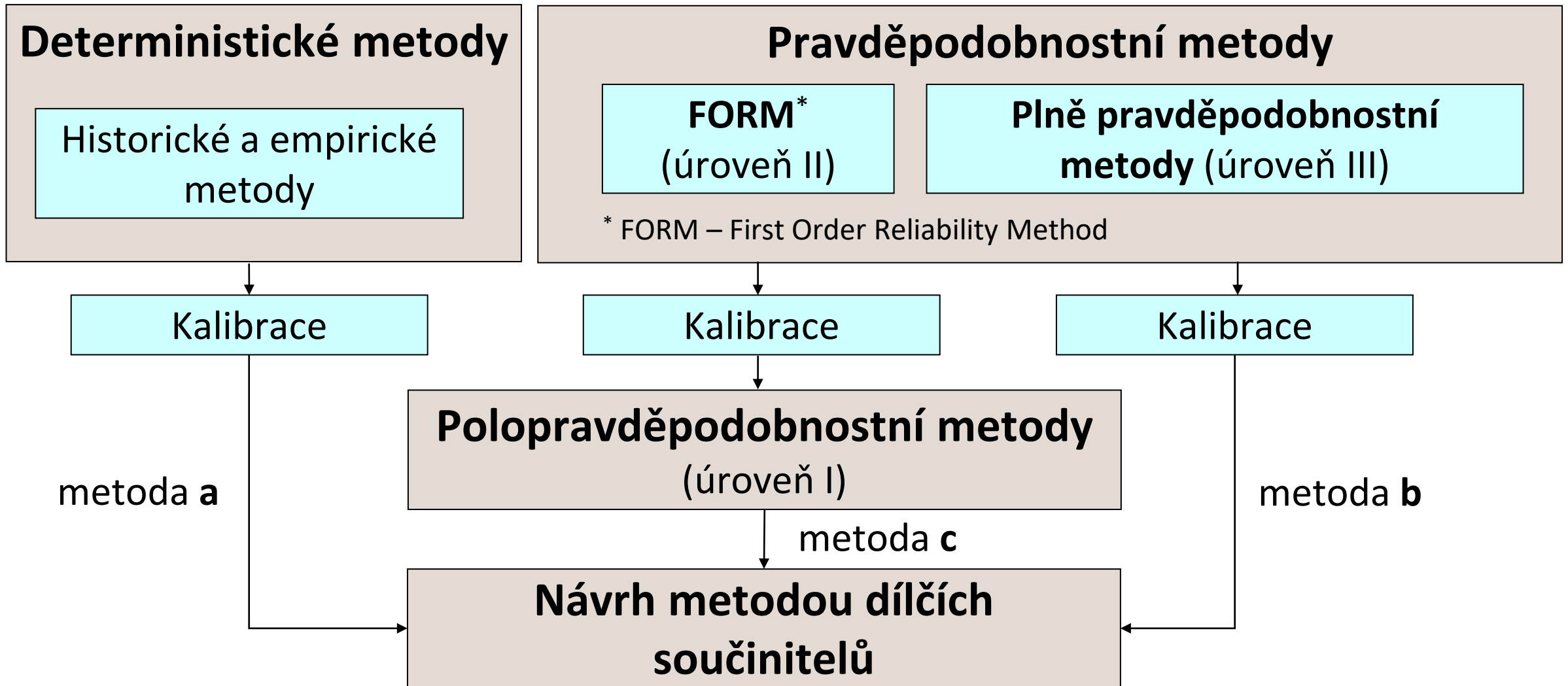
Mezní stav použitelnosti

Některé doporučené největší hodnoty svislých průhybů podle **ČSN EN 1993-1-1**

Konstrukce, dílce	Mezní hodnoty	
	$\delta_{\max}$	δ_2
Střešní konstrukce <ul style="list-style-type: none"> vaznice vazníky s častým výskytem osob	- - $L/250$	$L/200$ $L/250$ $L/300$
Stropní konstrukce <ul style="list-style-type: none"> stropnice průvlaky nesoucí sloupy, pokud nebyl průhyb zahrnut v posouzení mezního stavu únosnosti	- - $L/400$	$L/250$ $L/400$ $L/500$
Stropní a střešní konstrukce <ul style="list-style-type: none"> nesoucí dlažby, omítky nebo jiné křehké obklady a nepoddajné příčky	$L/250$	$L/350$
Stěny <ul style="list-style-type: none"> překlady	-	$L/600$

Poznámka: Pro konzoly je nutné uvažovat délku L rovnu dvojnásobku délky konzoly

Přehled spolehlivostních metod podle ČSN EN 1990

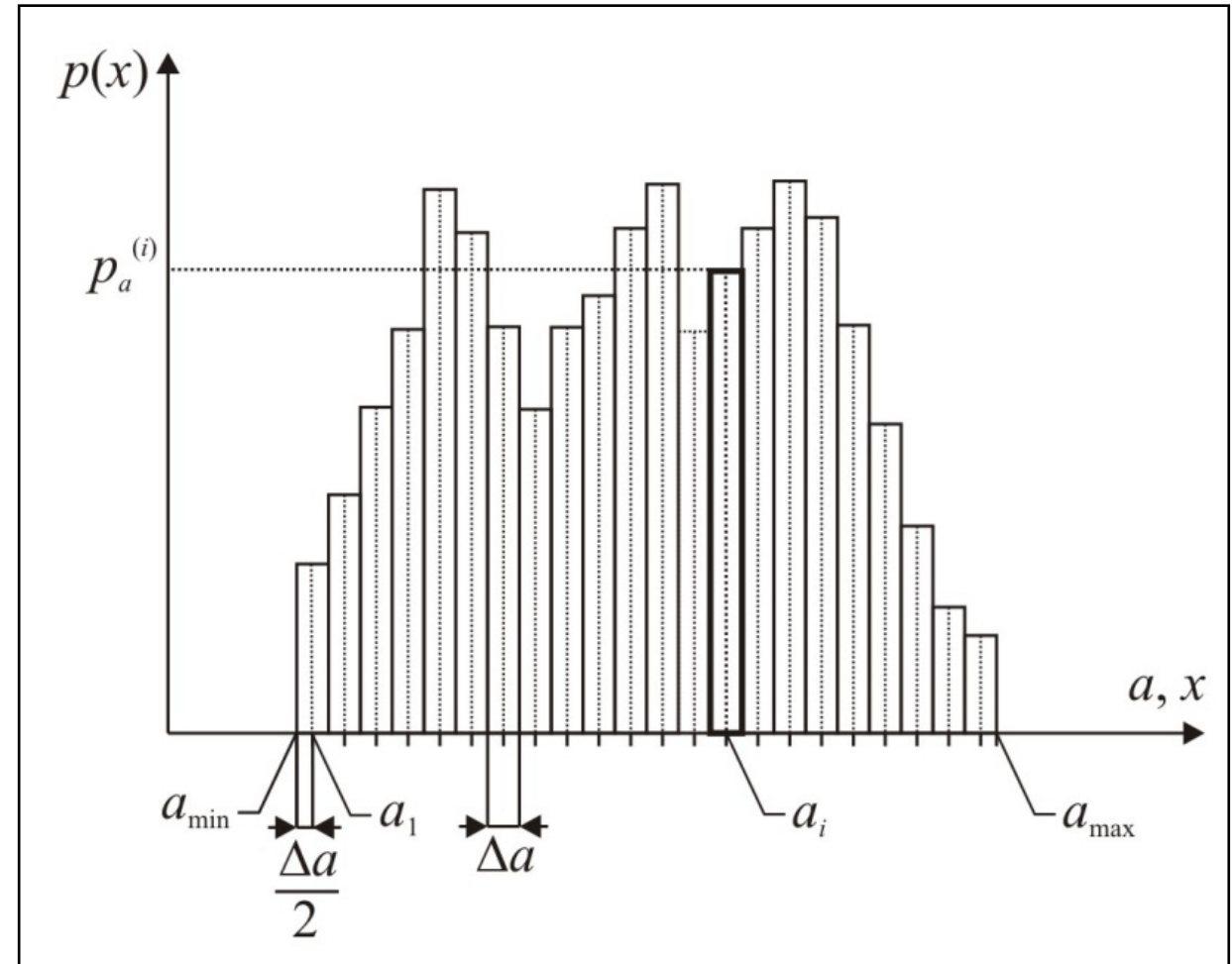

Způsoby vyjádření vstupních veličin

Deterministické: Veličiny jsou popsány 1 číselnou hodnotou.

Pravděpodobnostní: Náhodně proměnné veličiny jsou definovány variabilní hodnotou – např. **histogramem** (matematický popis náhodných vlastností)

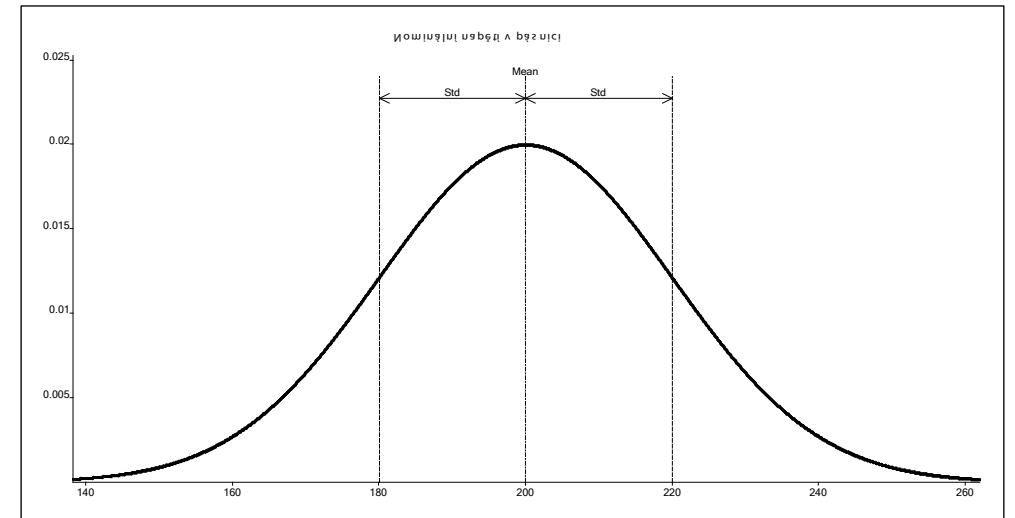
Histogram náhodně proměnné veličiny

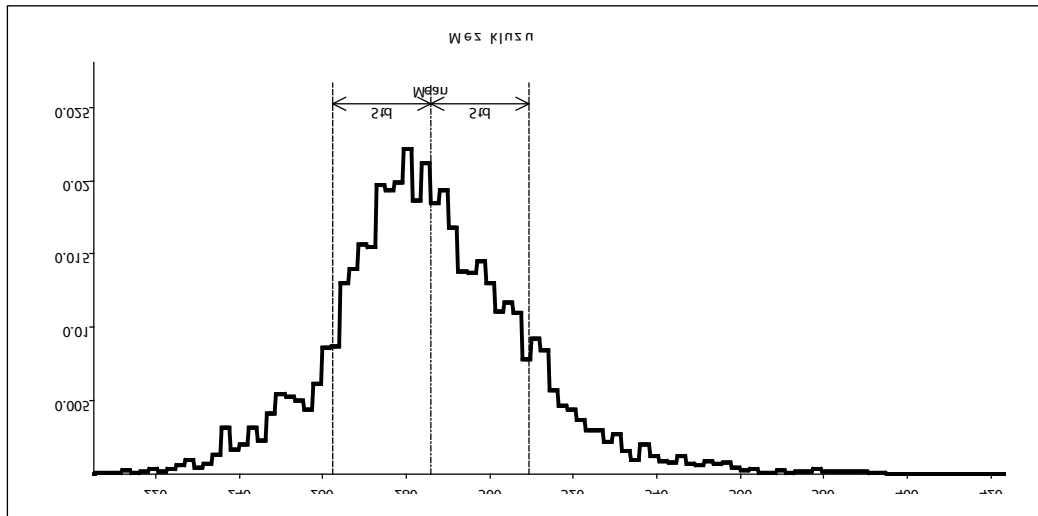
Rozdělení pravděpodobnosti

Parametrická rozdělení pravděpodobnosti jsou popsána analytickou funkcí – např. obecný vzorec funkce hustoty normálního (Gaussova) rozdělení:

$$f(x|\mu,\sigma) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}$$

Parametry - charakteristiky rozdělení náhodné veličiny (např. μ střední hodnota a σ směrodatná odchylka)

Neparametrická (empirická) **rozdělení pravděpodobnosti** jsou definována na základě měření, často i dlouhodobých

Pravděpodobnostní přístup

Míra spolehlivosti se v metodách II. a III. úrovně vyjadřuje prostřednictvím **pravděpodobnostních ukazatelů spolehlivosti** (index spolehlivosti β , pravděpodobnost poruchy P_f).

Kritérium spolehlivosti:

$$P_f \leq P_d$$

$$\beta_d < \beta$$

P_f ... pravděpodobnost poruchy

P_d ... návrhová hodnota pravděpodobnosti poruchy

Funkce spolehlivosti:

$$RF = R - E$$

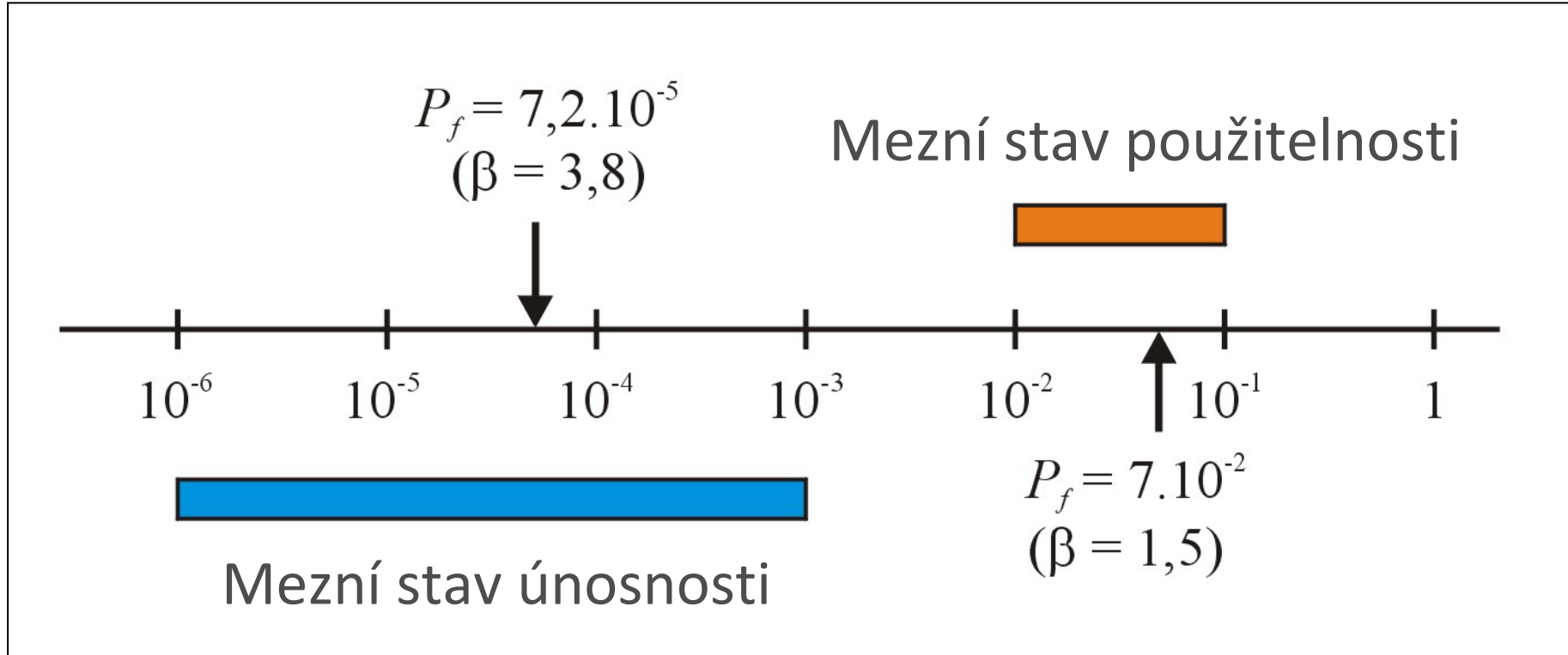
R ... odolnost konstrukce

E ... účinek zatížení

$$P_f = P(RF < 0) = P(R < E)$$

Ukazatel spolehlivosti

Obvyklý rozsah hodnot pravděpodobnosti poruchy P_f pro návrhovou životnost 50 let a mezní stavy únosnosti a použitelnosti (a doporučené hodnoty pravděpodobnosti poruchy)

Diferenciace spolehlivosti konstrukcí

Diferenciace spolehlivosti konstrukcí je založena na:

- volbě hodnot **indexů spolehlivosti**,
- úpravě **dílčích součinitelů** pro zatížení nebo vlastností týkajících se odolnosti,
- úrovni **kontroly při navrhování**,
- úrovni **kontroly během provádění**,
- úrovni **inspekce** a dodržování postupů podle projektové dokumentace.

Pro účely **diferenciace spolehlivosti konstrukcí** jsou v **ČSN EN 1990** doporučeny tři třídy následků **CC1 až CC3** (consequences classes).

Definice tříd následků a spolehlivosti podle ČSN EN 1990

Třída spolehlivosti (následků)	Popis	Příklady staveb
RC3/CC3	Velké následky s ohledem na ztráty lidských životů nebo velmi významné následky ekonomické, sociální nebo pro prostředí.	Stavby, kde jsou následky poruchy vysoké : <ul style="list-style-type: none"> • stadióny, slavnostní tribuny, divadla, koncertní sály, kina, nemocnice, školy, předškolní zařízení, • obchodní domy, nádražní haly, čekárny apod. • inženýrské stavby pro dopravu jako mosty, tunely apod. • vodohospodářské stavby • budovy muzeí, státních archivů, státních knihoven apod. • hlavní budovy elektráren apod. • stavby vysokých pecí, vysoké komíny apod. • nádrže na ropu, nádrže a zásobníky na ropné výrobky a chemikálie apod.
RC2/CC2	Střední následky s ohledem na ztráty lidských životů nebo značné následky ekonomické, sociální nebo pro prostředí.	Obytné a administrativní budovy a budovy určené pro veřejnost, kde jsou následky poruchy středně závažné : <ul style="list-style-type: none"> • stavby obytné, kancelářské apod. • stavby pro průmyslovou, rostlinnou nebo živočišnou výrobu • ústřední sklady pro zásobování obyvatel, třídírny a balírny • sklady cenných technických zařízení a přístrojů apod. • dočasné a přenosné stavby pro tělovýchovu a sport apod.
RC1/CC1	Malé následky s ohledem na ztráty lidských životů nebo malé/zanedbatelné následky ekonomické, sociální nebo pro prostředí	Stavby, kam lidé běžně nevstupují a jsou menšího významu : <ul style="list-style-type: none"> • sklady (pokud nepatří do vyšších tříd následků) • stavby pro skladování zemědělských výrobků, hnojiv, uhlí, rašeliny apod. • skleníky, pařeniště apod.

Návrhová hodnota pravděpodobnosti poruchy

Doporučené minimální hodnoty **indexu spolehlivosti** β a **návrhové hodnoty pravděpodobnosti poruchy** P_d (mezní stavy únosnosti) podle ČSN EN 1990:

Třída spolehlivosti	Minimální hodnoty β		P_d
	Referenční doba 1 rok	Referenční doba 50 let	
RC3 (velké následky)	5,2	4,3	$8,4 \cdot 10^{-6}$
RC2 (střední následky)	4,7	3,8	$7,2 \cdot 10^{-5}$
RC1 (malé následky)	4,2	3,3	$4,8 \cdot 10^{-4}$

Návrhová hodnota pravděpodobnosti poruchy

Doporučené minimální hodnoty **indexu spolehlivosti** β a **návrhové hodnoty pravděpodobnosti poruchy** P_d (mezní stav použitelnosti) podle ČSN EN 1990:

Třída spolehlivosti	Minimální hodnoty β		P_d
	Referenční doba 1 rok	Referenční doba 50 let	
RC2 (střední následky)	2,9	1,5	$6,7 \cdot 10^{-2}$

Vztah mezi β a P_f (ČSN EN 1990)

P_f	10^{-1}	10^{-2}	10^{-3}	10^{-4}	10^{-5}	10^{-7}	10^{-8}
β	1,28	2,32	3,09	3,72	4,27	4,75	5,20

Příklad pravděpodobnostního posudku

Výpočetní model: Vyjádření a idealizace skutečného statického či dynamického působení konstrukce v prostoru a čase matematicko-fyzikálními vztahy s použitím metod určujících napjatost, přetvoření, zrychlení apod. od zatížení obecně proměnného s časem.

Např. pro táhlo:

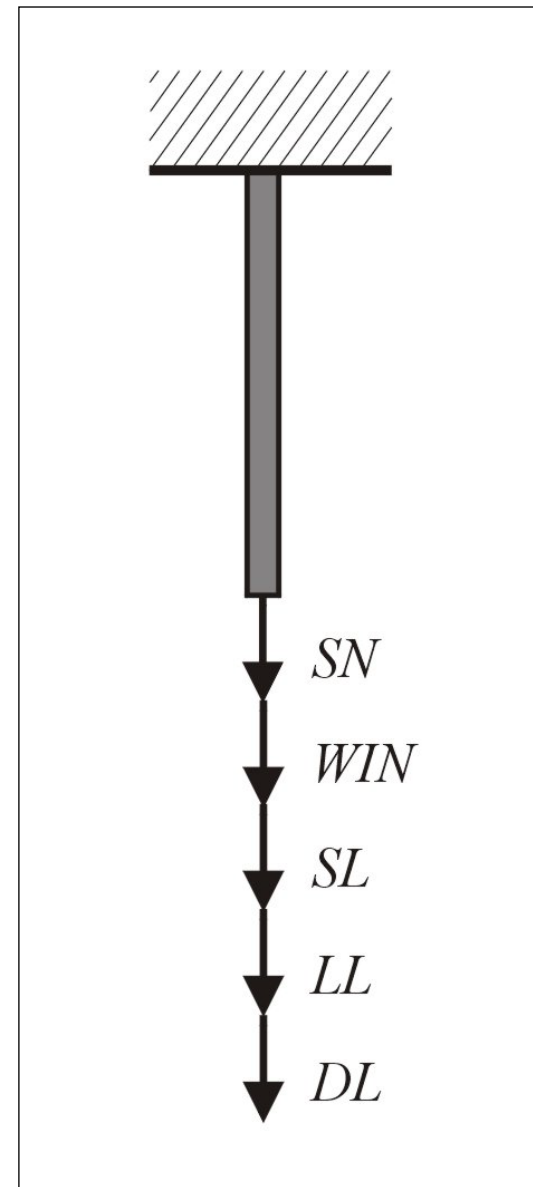
Funkce spolehlivosti: $RF = R - S$

Odolnost konstrukce (únosnost v osovém namáhání):

$$R = N_{Rd} = A_{\text{nom}} \cdot A_{\text{var}} \cdot f_y$$

Účinek zatížení (normálová síla):

$$S = N_{Ed} = 80 \cdot DL + 293,5 \cdot LL + 80 \cdot SL + 70 \cdot WIN + 40 \cdot SN$$

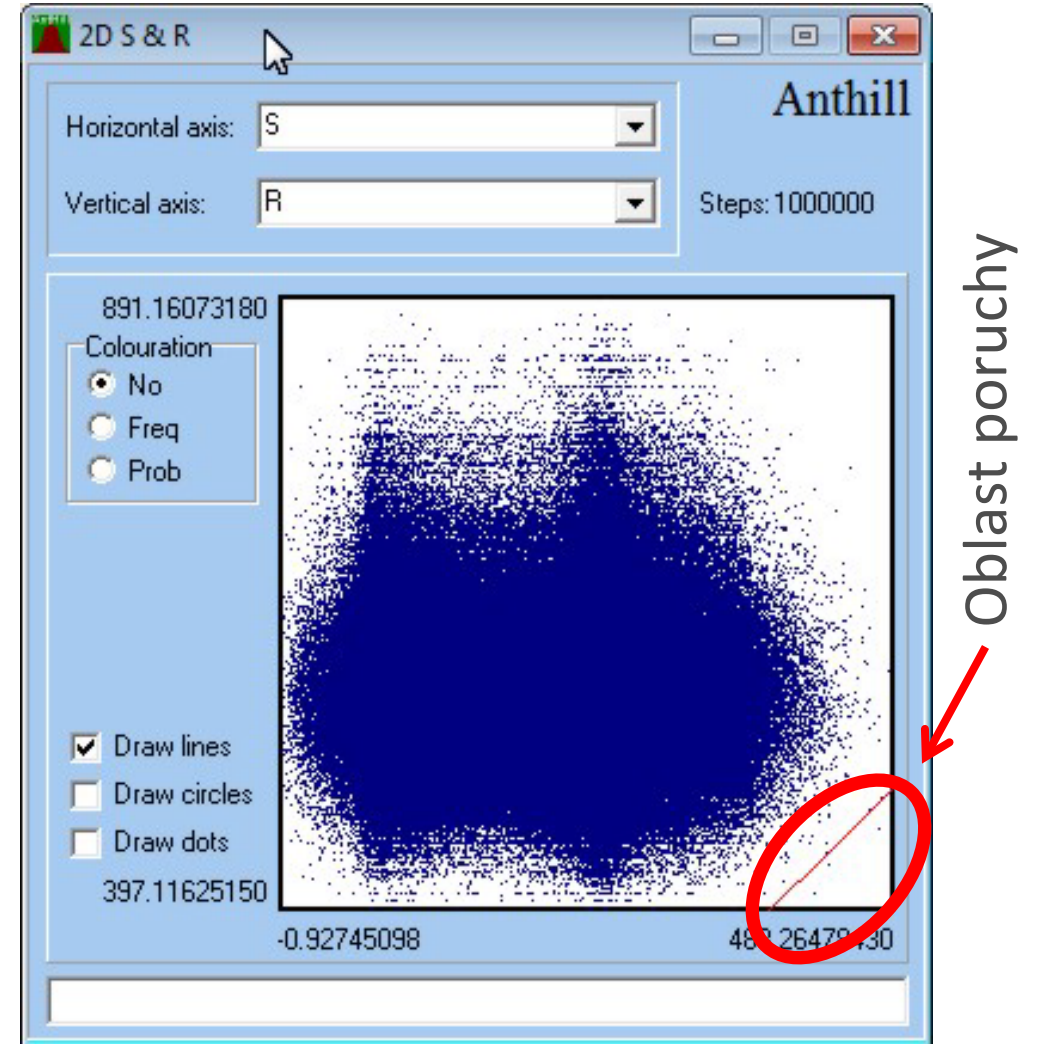
Simulation Based Reliability Assessment (SBRA)

Shrnutí:

- Vstupní náhodné proměnné jsou vyjádřeny **neparametrickým rozdělením pravděpodobnosti** ve formě **useknutých histogramů**,
- Analýza funkce spolehlivosti se provádí metodou **Monte Carlo**,
- Spolehlivost je vyjádřena vztahem:

$$p_f = \frac{N_f}{N} \leq p_d$$

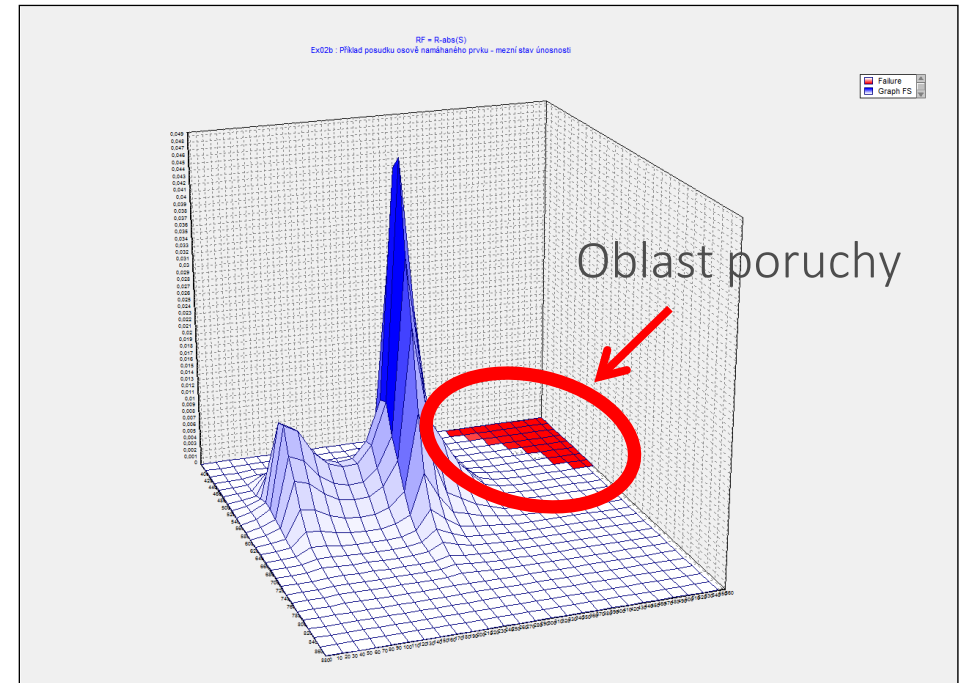
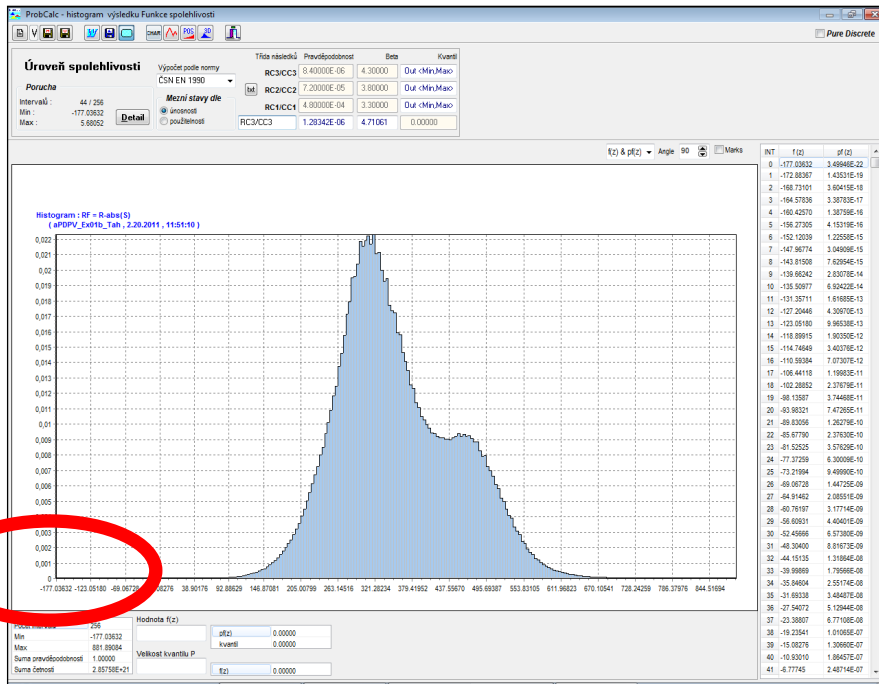
výstup programu Anthill

Direct Optimized Probabilistic Calculation (DOProC)

Metodu lze použít pro **posouzení spolehlivosti konstrukce** nebo jiné pravděpodobnostní výpočty.

Oblast poruchy

Analyzovaná **funkce spolehlivosti** (výpočetní model) může být definována analyticky nebo numericky s využitím dynamické knihovny.